Folkehelseinstituttet

BRUKEROPPLEVD KVALITET

Pasienters erfaringer med døgnopphold i psykisk helsevern

Årsrapport 2022

St. Olavs hospital HF, Avdeling for psykose og rehabilitering

Utgitt av	Folkehelseinstituttet, område for helsetjenester
Tittel	Pasienters erfaringer med døgnopphold i psykisk helsevern. Årsrapport 2022, St. Olavs hospital HF, Avdeling for psykose og rehabilitering
English title	Inpatients' experiences with specialist mental health care. Annual report 2022, St. Olavs hospital HF, Avdeling for psykose og rehabilitering
Ansvarlig	Camilla Stoltenberg, direktør
Prosjektgruppe	Olaf Holmboe, Kirsten Danielsen, Karoline Aasgaard, Lina Harvold Ellingsen-Dalskau, Hilde Hestad Iversen
Prosjektleder	Hilde Hestad Iversen
ISSN	1890-1565
Rapport	2022:340
Publikasjonstype	PasOpp-tabellrapport
Antall sider	12 (18 med vedlegg)
Oppdragsgiver	Helse- og omsorgsdepartementet
Emneord (MeSH)	Patient Satisfaction; Inpatients; Mental health care; Hospitals; Psychiatry; Surveys and Questionnaires; Health Care Surveys; Norway
Sitering	Pasienters erfaringer med døgnopphold i psykisk helsevern [Inpatients' experiences with specialist mental health care]. Årsrapport 2022, St. Olavs hospital HF, Avdeling for psykose og rehabilitering. PasOpp-rapport 2022:340. Oslo, Folkehelseinstituttet 2022.

Om undersøkelsen

Fra 1. januar 2020 har Folkehelseinstituttet (FHI) på oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) og Helsedirektoratet (Hdir) startet opp med løpende, elektroniske målinger av brukererfaringer innen psykisk helsevern (PHV) og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB). Det er foreløpig ikke satt en sluttdato. I oppdragsdokumentet fra HOD til De regionale helseforetakene (RHFene) bes sistnevnte om å påse at helseforetakene deltar i de løpende undersøkelsene.

Alle offentlige døgninstitusjoner og private døgninstitusjoner som har avtaler med RHFene er inkludert i undersøkelsen. Undersøkelsen omfatter voksne pasienter 18 år og eldre som har hatt døgnopphold. Pasienter innlagt ved dagavdelinger/poliklinikker, alderspsykiatriske institusjoner og underlagt TSB skal ikke inkluderes. Faglig ansvarlig har mulighet til å ekskludere pasienter ut fra særlig menneskelig hensyn.

FHI er ansvarlig for å planlegge og koordinere undersøkelsen mens enhetene selv er ansvarlige for selve datainnsamlingen. FHI har inngått samarbeidsavtaler med de deltakende enhetene. Undersøkelsen er vurdert og godkjent av personvernombudet i FHI.

Sammenlignet med tverrsnittsundersøkelsene som ble gjennomført blant pasientgruppen tidligere, vil denne målingen inkludere flere pasienter per enhet og gi statistisk sikrere resultat. Resultatene blir enklere å fortolke og bruke fordi pasientene svarer på samme sted i forløpet. Datainnsamlingen gjennomføres elektronisk med bruk av TSD Nettskjema fra Universitetet i Oslo. Pasientene blir spurt om å delta i undersøkelsen nærmest mulig utskrivning.

FHI vil jevnlig, trolig kvartalsvis, gjøre tilgjengelig rapporter for enheter som har tilstrekkelig antall svarere. Målet er at resultatene skal være relevante for lokalt kvalitetsforbedringsarbeid, og at resultatene skal formidles raskt tilbake til enhetene. Resultatene vil være uvektet og ujustert, og inkludere svar fra erfaringsspørsmålene i spørreskjemaet. Foreløpig planlegges en nasjonal rapportering årlig der samlede resultat for deltakende enheter sammenstilles. Planen er også at det skal utvikles kvalitetsindikatorer som rapporteres til det nasjonale kvalitetsindikatorsystemet og til kvalitetsbasert finansiering.

Denne rapporten gjelder pasienter utskrevet i 2022. Av hensyn til anonymitet og statistisk presisjon lager vi ikke rapporter dersom det er færre enn 5 svar fra en enhet.

Vi retter en stor takk til alle dem som har utført et stort arbeid ved PHV-institusjonene og alle pasientene som svarte på undersøkelsen!

Resultater

Spørreskjemaet består av 46 enkeltspørsmål som blir besvart elektronisk i TSD Nettskjema. Avslutningsvis er det satt av et fritekstfelt der pasientene kan skrive mer om erfaringer fra oppholdet.

I denne rapporten presenteres resultatene fra undersøkelsen i tabeller. Mange av de deltakende enhetene har få pasienter og i kvartalsrapportene presenterer vi av anonymitetshensyn kun resultater fra erfaringsspørsmål, ikke bakgrunnsspørsmål.

Tabellene viser antall svar og svarfordelinger på spørsmålene i undersøkelsen. Tabellene følger strukturen og temaene i spørreskjemaet.

De fleste enkeltspørsmålene er besvart på en fempunkts svarskala der 1 = «Ikke i det hele tatt», 2 = «I liten grad», 3 = «I noen grad», 4 = «I stor grad» og 5 = «I svært stor grad». Gjennomsnittet som presenteres i tabellene er gjennomsnittsskår på den opprinnelige 1-5 skalaen. Landsgjennomsnitt er gjennomsnittet av skårene til alle pasientene som har deltatt i undersøkelsen i perioden. På de aller fleste spørsmålene er verdiene ordnet slik at høye verdier representerer positive svar, der det er motsatt informerer vi om dette under tabellen.

Dersom det er få svarere ved en institusjon eller enhet, er usikkerheten rundt resultatene stor, og anonymiteten til den enkelte trues. Vi har derfor fulgt følgende regler for rapportering:

1. **Hvis fire eller færre har svart:** ingen resultatrapporter grunnet anonymitetshensyn. Resultatene vil likevel inngå i resultatene oppgitt for høyere nivå (for eksempel avdelinger, helseforetak eller regionale helseforetak).
2. **Hvis mellom fem og ti har svart:** resultater presentert kun som gjennomsnitt, ikke svarfordelinger.

Hvis elleve eller flere har svart: både gjennomsnitt og prosentfordelinger på svarkategorier oppgis.

Ventetid og innleggelse

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Svarkategori	%	Hele 2021 (%)	Nasjonalt 2022 (%)
3	Måtte du vente for å bli innlagt?	14	Nei	86	68	58
			Ja, men ikke lenge	14	16	33
			Ja, ganske lenge	0	11	6
			Ja, altfor lenge	0	5	3

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
4	Var måten du ble tatt imot på ved institusjonen tilfredsstillende?	15	3.5	7	7	33	33	20	3.7	4.3

Behandlerne og personalet

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
8	Har du fått nok tid til samtaler og kontakt med behandlerne/ personalet?	15	3.9	0	20	7	33	40	3.9	3.9
9	Opplever du at behandlerne/ personalet har forstått din situasjon?	15	3.2	7	20	27	40	7	3.2	4
10	Har du fått fortalt behandlerne/ personalet det som er viktig om tilstanden din?	15	3.5	0	13	40	27	20	3.8	4.1
11	Opplever du at behandlerne/ personalet har samarbeidet godt med dine pårørende?	14	3.6	7	7	14	64	7	3.5	3.7
12	Opplever du at behandlerne/ personalet har forberedt deg på tiden etter utskrivning?	14	3.2	14	7	29	43	7	2.9	3.5

Medvirkning ved institusjonen

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
13	Opplever du at behandlingen har vært tilpasset din situasjon?	15	3.3	7	20	20	40	13	3	3.8
14	Har du hatt innflytelse på valg av behandlingsopplegg?	15	2.8	20	13	33	33	0	2.5	3.5
15	Har du hatt innflytelse på medisineringen din?	13	2.5	31	23	23	15	8	2.4	3.4

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Svarkategori	%	Hele 2021 (%)	Nasjonalt 2022 (%)
16	Er behandlingen under dette oppholdet frivillig eller føler du deg tvunget til å motta den?	13	Helt frivillig	8	22	63
			Ganske frivillig	38	11	17
			Både/og	23	22	13
			Ganske tvunget	8	6	3
			Helt tvunget	23	39	4

Informasjon

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
17	Har institusjonen gitt deg tilstrekkelig informasjon om dine psykiske plager/din diagnose?	15	2.9	13	33	13	33	7	2.9	3.5
18	Har institusjonen gitt deg tilstrekkelig informasjon om de behandlingsmulighetene som finnes for deg?	14	3.3	21	7	14	36	21	2.6	3.4

Miljøet og aktivitetstilbudet

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
19	Har du følt deg trygg ved institusjonen?	15	3.7	7	7	20	40	27	3.4	4.3
20	Har aktivitetstilbudet ved institusjonen vært tilfredsstillende?	15	3.3	13	13	20	33	20	3.3	3.7
21	Har måltidene ved institusjonen vært tilfredsstillende?	14	4.2	0	0	14	50	36	3.8	3.9
22	Har du vært tilfreds med muligheten for privatliv?	14	3.3	7	21	21	36	14	3.2	4.1

Negative hendelser

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Svarkategori	%	Hele 2021 (%)	Nasjonalt 2022 (%)
23	Har du blitt behandlet nedlatende eller krenkende av behandlerne/ personalet under dette oppholdet?	15	Nei, aldri	67	47	78
			Ja, én gang	7	11	12
			Ja, noen ganger	20	32	8
			Ja, mange ganger	7	11	1

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
24	Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet under dette oppholdet (etter det du selv kan bedømme)? ***	14	2	50	14	29	0	7	2.5	1.6

**** For spørsmål 24 representerer en lav verdi et positivt resultat. 1 er best mulig skår.*

Andre vurderinger

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
25	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å forstå dine psykiske plager?	15	3.3	13	13	27	27	20	2.7	3.6
26	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å mestre dine psykiske plager?	15	2.9	20	20	27	20	13	3.1	3.5
27	Gir hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg tro på at du vil få et bedre liv etter utskrivning?	14	2.9	21	21	14	29	14	3	3.4
28	Alt i alt, er hjelpen og behandlingen du har fått ved institusjonen tilfredsstillende?	15	3.5	7	20	13	40	20	3.2	3.9
29	Alt i alt, hvilket utbytte har du hatt av behandlingen ved institusjonen? ***	15	2.8	13	20	40	27	0	2.9	3.6

**** Spørsmål 29 har følgende svarskala: 1 'Ikke noe utbytte', 2 'Lite utbytte', 3 'En del utbytte', 4 'Stort utbytte', 5 'Svært stort utbytte'.*

Oppfølging av fysisk helse

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Svarkategori	%	Hele 2021 (%)	Nasjonalt 2022 (%)
30	Har din fysiske helse blitt undersøkt under dette oppholdet (f.eks. ved blodprøve, måling av blodtrykk, puls og vekt)?	14	Ja	86	74	88
			Nei	14	26	12
31	Har det vært godt tilrettelagt for at du kan være fysisk aktiv under oppholdet (f.eks. gå tur, jogge, trene)?	12	Ja	92	79	92
			Nei	8	21	8

Hjelp fra kommunen og samlet vurdering av helsetjenesten

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Snitt 2022	Ikke i det hele tatt (%)	I liten grad (%)	I noen grad (%)	I stor grad (%)	I svært stor grad (%)	Snitt 2021	Snitt nasjonalt 2022
32	Alt i alt, har hjelpen du har fått fra kommunen du bor i vært tilfredsstillende?	11	3.4	9	18	27	18	27	2.9	3.4
33	Alt i alt, hva synes du om den hjelpen du har fått fra helsetjenesten med dine psykiske plager? ***	15	3.4	7	7	40	33	13	2.9	3.6
34	Opplever du at ulike helsetjenester har samarbeidet bra for å hjelpe deg med dine psykiske plager?	12	3.2	8	17	33	33	8	3.3	3.5

**** Spørsmål 33 har følgende svarskala: 1 'Svært dårlig', 2 'Ganske dårlig', 3 'Både/og', 4 'Ganske bra', 5 'Svært bra'.*

Om bruk av tvang

Spm-nr	Spørsmål	Antall	Svarkategori	%	Hele 2021 (%)	Nasjonalt 2022 (%)
39	Har du opplevd tvang under dette oppholdet (f.eks. blitt tvangsinnlagt, fått tvangsmedisinering eller blitt holdt fast)?	15	Ja	40	58	11
			Nei	60	42	89
40	Hvis du har opplevd tvang, har du fått informasjon om at det er fattet et vedtak om bruk av tvang mot deg?	6	Ja		82	81
			Nei		18	19

Vedlegg. Tabeller for halvårlige resultater

Spm-nr	Spørsmål	1. halvår 2020		2. halvår 2020		1. halvår 2021		2. halvår 2021		1. halvår 2022		2. halvår 2022	
		Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt
4	Var måten du ble tatt imot på ved institusjonen tilfredsstillende?	26	4	19	3.7	8	4	11	3.5	11	3.4	4	
8	Har du fått nok tid til samtaler og kontakt med behandlerne/ personalet?	26	3.7	19	3.5	8	4.2	11	3.6	11	3.8	4	
9	Opplever du at behandlerne/ personalet har forstått din situasjon?	26	3.6	20	3.1	9	3.6	11	3	11	3	4	
10	Har du fått fortalt behandlerne/ personalet det som er viktig om tilstanden din?	26	3.7	19	3.7	9	4	11	3.6	11	3.4	4	
11	Opplever du at behandlerne/ personalet har samarbeidet godt med dine pårørende?	25	3.7	17	3.1	6	3.5	9	3.4	11	3.5	3	
12	Opplever du at behandlerne/ personalet har forberedt deg på tiden etter utskrivning?	26	3.4	18	3.2	9	3.1	10	2.8	10	3	4	
13	Opplever du at behandlingen har vært tilpasset din situasjon?	26	3.4	20	3.3	9	3.3	11	2.6	11	3.2	4	

Gjennomsnittet er beregnet på en skala fra 1- 5 hvor 5 er best mulig skår.

Spm-nr	Spørsmål	1. halvår 2020		2. halvår 2020		1. halvår 2021		2. halvår 2021		1. halvår 2022		2. halvår 2022	
		Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt
14	Har du hatt innflytelse på valg av behandlingsopplegg?	26	3.1	20	3	9	2.9	11	2.3	11	2.5	4	
15	Har du hatt innflytelse på medisineringen din?	26	3.2	19	2.8	7	2.9	11	2.1	10	2.5	3	
17	Har institusjonen gitt deg tilstrekkelig informasjon om dine psykiske plager/din diagnose?	26	3.5	19	2.9	7	3	11	2.8	11	2.6	4	
18	Har institusjonen gitt deg tilstrekkelig informasjon om de behandlingsmulighetene som finnes for deg?	26	3.4	19	3.1	7	3	10	2.3	11	3.2	3	
19	Har du følt deg trygg ved institusjonen?	26	3.8	20	3.8	8	3.8	11	3.1	11	3.7	4	
20	Har aktivitetstilbudet ved institusjonen vært tilfredsstillende?	25	3.6	17	3.3	8	3.5	11	3.2	11	3.4	4	
21	Har måltidene ved institusjonen vært tilfredsstillende?	26	3.8	20	3.5	8	3.8	11	3.8	10	4.4	4	
22	Har du vært tilfreds med muligheten for privatliv?	26	3.4	20	2.9	8	3.6	11	2.9	11	3.1	3	
24	Mener du at du på noen måte har blitt feilbehandlet under dette oppholdet (etter det du selv kan bedømme)? ***	26	2	20	2.4	8	2.1	11	2.8	10	2	4	

Gjennomsnittet er beregnet på en skala fra 1- 5 hvor 5 er best mulig skår.

**** For spørsmål 24 representerer en lav skår en positiv verdi. Best mulige skår er 1.*

Spm-nr	Spørsmål	1. halvår 2020		2. halvår 2020		1. halvår 2021		2. halvår 2021		1. halvår 2022		2. halvår 2022	
		Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt	Antall	Snitt
25	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å forstå dine psykiske plager?	26	3.2	16	2.7	7	3.1	10	2.4	11	2.9	4	
26	Gjør hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg bedre i stand til å mestre dine psykiske plager?	25	3.3	16	3.1	8	3.6	11	2.6	11	2.6	4	
27	Gir hjelpen og behandlingen du får ved institusjonen deg tro på at du vil få et bedre liv etter utskrivning?	26	3.3	17	3.1	8	3.6	11	2.5	10	2.8	4	
28	Alt i alt, er hjelpen og behandlingen du har fått ved institusjonen tilfredsstillende?	26	3.5	20	3	8	3.6	10	2.9	11	3.3	4	
29	Alt i alt, hvilket utbytte har du hatt av behandlingen ved institusjonen?	26	3.5	19	2.8	8	3.8	11	2.3	11	2.5	4	
32	Alt i alt, har hjelpen du har fått fra kommunen du bor i vært tilfredsstillende?	25	3.5	16	2.9	7	3.6	8	2.4	7	3	4	
33	Alt i alt, hva synes du om den hjelpen du har fått fra helsetjenesten med dine psykiske plager?	26	3.7	20	3.4	8	3.5	10	2.5	11	3.2	4	
34	Opplever du at ulike helsetjenester har samarbeidet bra for å hjelpe deg med dine psykiske plager?	25	3.4	17	3.4	8	3.6	10	3.1	8	2.8	4	

Gjennomsnittet er beregnet på en skala fra 1- 5 hvor 5 er best mulig skår.

Spm-nr	Spørsmål	Svarkategori	1. halvår 2020		2. halvår 2020		1. halvår 2021		2. halvår 2021		1. halvår 2022		2. halvår 2022	
			Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
3	Måtte du vente for å bli innlagt?	Nei	26	69	19	79	9		10		10		4	
		Ja, men ikke lenge		27		11								
		Ja, ganske lenge		4		5								
		Ja, altfor lenge		0		5								
16	Er behandlingen under dette oppholdet frivillig eller føler du deg tvunget til å motta den?	Helt frivillig	26	19	19	16	7		11	9	9		4	
		Ganske frivillig		27		11				9				
		Både/og		35		21				27				
		Ganske tvunget		12		16				9				
		Helt tvunget		8		37				45				
23	Har du blitt behandlet nedlatende eller krenkende av behandlerne/ personalet under dette oppholdet?	Nei, aldri	26	65	20	50	8		11	45	11	64	4	
		Ja, én gang		12		5				18		9		
		Ja, noen ganger		19		40				27		18		
		Ja, mange ganger		4		5				9		9		
30	Har din fysiske helse blitt undersøkt under dette oppholdet (f.eks. ved blodprøve, måling av blodtrykk, puls og vekt)?	Ja	25	92	20	90	8		11	64	10		4	
		Nei		8		10				36				

Spm-nr	Spørsmål	Svarkategori	1. halvår 2020		2. halvår 2020		1. halvår 2021		2. halvår 2021		1. halvår 2022		2. halvår 2022	
			Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%	Ant.	%
31	Har det vært godt tilrettelagt for at du kan være fysisk aktiv under oppholdet (f.eks. gå tur, jogge, trene)?	Ja	26	85	20	80	8		11	73	10		2	
		Nei		15		20				27				
39	Har du opplevd tvang under dette oppholdet (f.eks. blitt tvangsinnlagt, fått tvangsmedisinering eller blitt holdt fast)?	Ja	26	50	20	70	8		11	55	11	45	4	
		Nei		50		30				45		55		
40	Hvis du har opplevd tvang, har du fått informasjon om at det er fattet et vedtak om bruk av tvang mot deg?	Ja	13	85	14	93	5		6		5		1	
		Nei		15		7								

Utgitt av Folkehelseinstituttet
Published by Norwegian Institute of Public Health

Januar 2023

Bestilling/Order: Kun tilgjengelig som PDF.
Lastes ned fra www.fhi.no
Only available as PDF from www.fhi.no

ISSN: 1890-1565